

Tokom 1962. godine su utvrđeni osnovni planovi za uređenje toga Dvora u ASC, pa je izvršen i izvjestan dio zahvata na njegovome unutrašnjem uređenju: od spremišnog prostora uređeno je 400 m² (spremišni i prihvatni prostor), a od radnog i ostalog 200 m². Sredstva za sve te radove dobivena su dotacijom u zajedničkom financiranju što ju je HAV primio od Narodnog odbora kotara Krapina za 1962. godinu. Posebnim zalaganjem kolektiva HAV-a i ASC u Popovcu uštedeno je 572.000 din, pa su i ta sredstva iskorištena za dalje uređenje.

Tako dijelom uređen Arhivski sabirni centar u Popovcu dočekao je i dan svoga otvorenja — 4. XI 1962. u »Tjednu arhiva«.

Otvorenje je izvršeno na svečan način u prisutnosti predsjednika i predstavnika općina područja djelatnosti Historijskog arhiva u Varaždinu, predstavnika političko-društvenih organizacija i ustanova Krapine, Varaždina, Čakovca i Đurđevca, predstavnika Državnog arhiva NRH iz Zagreba, kao i većeg broja prijatelja HAV-a koji su na to otvorenje došli iz Varaždina, Koprivnice i Čakovca posebnim autobusom. Otvorenje je izvršio predsjednik Savjeta HAV-a, a direktor HAV-a je prisutne upoznao s organizacijom i značenjem arhivske službe, posebno s ulogom koju igraju arhivski sabirni centri u toj službi i ulogom koja je namijenjena ovome u Popovcu kraj Krapine.

Istom je zgodom otvorena i arhivska izložba »Najznačajnija arhivska dokumenta Historijskog arhiva u Varaždinu od XIII-XX stoljeća«, u kojoj su vidno mjesto već zauzeli dokumenti s područja Zagorja. Izložba je zatim prenesena u Krapinu, gdje ju je razgledalo preko 600 posjetilaca. Veliki je bio interes za onu najstariju dokumentaciju, a još veći za noviji period XIX-XX stoljeća iz historije radničkog pokreta i NOB-e.

Nakon svečanosti otvorenja ASC-a Zagorja u Popovcu, same izložbe, te razgledanja prostorija, smještaja građe i arhivske izložbe, predsjednik NO-a općine Krapina drug Mijo Pavić priredio je prijem.

Već je danas radom HAV-a i razumijevanjem nadležnih u Krapini riješeno ono osnovno pitanje: prostor za registraturno — arhivsku građu i za rad na njoj.

Kraj ove baze i daljnjih nastojanja, koja su u toku i od strane Narodne vlasti u Krapini i od strane HAV-a, možemo se u potpunosti nadati rješavanju uopće svih pitanja ove službe toga područja.

M. Andrić

PRIMJER ZA UGLED

Godine 1957. zaključio je Savjet za kulturu NRH da je na području NR Hrvatske potrebno upotpuniti broj arhivskih ustanova općeg tipa tako da bi u Hrvatskoj bilo ukupno 14 arhiva: 13 regionalnih i 1 republički. (Vidi: B. Stulli, O planu mreže arhivskih ustanova na području NR Hrvatske, Arhivist br. 3-4, 1958.). Od 13 regionalnih arhiva trebalo je osnovati 7 novih, a 6 od njih već su godine 1957. postojali kao gradski arhivi ili arhivi za određeni teritorij Republike. Planom mreže arhivskih ustanova predviđeno je (u prvom redu obzirom na geografske momente da će se teritorijalna nadležnost 6 regionalnih arhiva protezati na 1 kotar, a ostalih 7 obuhvatit će područja od po 2-4 kotara. Narodnim odborima kotareva koji spadaju u područje jednog

regionalnog arhiva bilo je preporučeno, odnosno stavljeno u zadatak, da daju razmjernan dio materijalnih sredstava za uzdržavanje zajedničke arhivske ustanove, a tamo gdje nema arhivske ustanove da je i osnuju. Usklađivanje akcija narodnih odbora kotareva na ovomu poslu negdje je brzo i dobro uspjelo (kao npr. na području Historijskog arhiva u Varaždinu i djelomično Historijskog arhiva u Slav. Brodu) a negdje se (npr. kod nar. odbora kotareva Makarska, Daruvar, Slav. Požega) uglavnom zbog lokalističkih tendencija, nailazilo na dosta velike poteškoće.

Historijski arhiv u Karlovcu obuhvaćao je područje triju tadašnjih kotareva: Karlovac, Ogulin i Gospić. Rukovodioci ovih Nar. odbora kotareva ubrzo su bili prihvatili preporuke i plan Savjeta za kulturu NRH u pogledu organiziranja arhivske službe na svojem području, a iz objektivnih razloga zajedničku arhivsku ustanovu osnovali su i počela je djelovati sredinom 1960. godine. Narodni odbor kotara Gospić uredio je za svoje područje sabirni arhivski centar u kojemu je zaposlen jedan službenik.

Narodni odbor kotara Gospić preuzeo je prilikom reorganizacije uprave 1955. godine arhivsko-registraturnu građu od 6 ukinutih narodnih odbora kotareva. Dobar dio ove građe primljen je u nesređenom stanju. Rukovodioci Narodnog odbora dali su primljenu građu presledati i uzorno srediti, a nepotrebnu, bezvrijednu izlučiti. Građa je 1958. godine smještena u nove, manipulatívne i za tu svrhu izrađene sanduke. Sanduci su numerirani, a na unutarnjoj strani poklopaca pričvršćene su konije zapisnika komisija koje su građu sređivale, popisivale i izlučivale. Ključevima od sanduka raspolaze samo službenik zadužen za rukovanje arhivsko-registraturnom građom. Rukovodioci Nar. odbora izjavili su da će potreban broj ovih manipulativnih sanduka ustupiti zajedničkom Historijskom arhivu u Karlovcu, čim Arhiv bude preuzeo građu koja je u sanducima.

Razumljivo je samo po sebi da je u ovakvoj ustanovi i vlastita registraturna građa sređena, dobro čuvana i pristupačna. Nar. odbor kotara uložio je oko pola miliona dinara za valjano osposobljenje suterenskih prostorija u koje će smjestiti svu arhivsku-registraturnu građu koja se kod njega nalazi.

Smatramo da rad na razvijanju arhivske službe na području Historijskog arhiva u Karlovcu, a posebno rad rukovodilaca u Gospiću kako po uloženom trudu i sredstvima, tako i po razumijevanju za arhivsku građu i arhivsku službu, može poslužiti kao primjer za ugled.

Stj. Bačić

GODINA I PO RADA HISTORIJSKOG ARHIVA U BJELOVARU

Potkraj juna 1961. godine bivši narodni odbori kotareva Bjelovar, Daruvar i Križevci osnovali su na preporuku republičkog Savjeta za kulturu regionalni Historijski arhiv sa sjedištem u Bjelovaru. Premda je otada prošlo svega nešto više od godinu i po dana, što je relativno kratko vrijeme da bi se mogli postići neki izrazito značajni i obimni rezultati u oblasti arhivskih poslova, ipak neće biti na odmet da se spomenu neka iskustva stečena u radu i rješavanju niza različitih organizacionih i ostalih problema.

Prilikom osnivanja Arhiv je preuzeo kompletan inventar i arhivsku građu od Komisije za historiju SKJ pri Kotarskom komitetu SKH Bjelovar, a isto tako i dio građe od Gradskog muzeja Bjelovar, koju je on do tada prikupio u